

Curtea de Conturi: Prejudicii de peste 206 milioane de lei, în urma verificarilor realizate, în 2024, în domeniul achizițiilor publice

Curtea de Conturi a constatat prejudicii de peste 206 milioane de lei, în urma verificarilor realizate anul trecut, în domeniul achizițiilor publice, motiv pentru care institutia recomanda "asanearea legislatiei privind achizițiile publice si corectarea deficientelor identificate în modul de reglementare specific".

"Curtea de Conturi a constatat abateri de la legalitate în domeniul achizițiilor publice la mai mult de jumătate dintre entitățile auditate în anul 2024 (58,12%), ponderea entităților cu abateri în acest sector fiind în creștere comparativ cu anii anteriori (43,63% în anul 2023 și 39,99% în anul 2022)", se menționează în raport.

Privind constatarile Curtii de Conturi a României în domeniul achizițiilor publice, în anul 2024, în cazul a 791 de entități publice, din totalul celor 1.361 verificate, auditorii au constatat, cumulativ, 2.325 de abateri de la legalitate în domeniul achizițiilor publice, dintre care: 605 în etapa de planificare/pregătire a procedurii de atribuire; 375 în etapa de organizare și derulare a procedurii de atribuire și 1.345 în etapa de post-atribuire/execuție a contractului de achiziție, arată sursa citată.

"O consecință a abaterilor menționate a fost producerea de prejudicii în valoare totală de 206.029,84 mii lei. Domeniul de activitate în care au fost constatate, anul trecut, cele mai multe abateri de la legalitate în domeniul achizițiilor publice este administrația publică locală (95,35% din totalul prejudiciilor). Cele 2.325 de abateri de la legalitate identificate în anul 2024 în domeniul achizițiilor publice reflectă o creștere față de anii 2018 (1.803 abateri), 2019 (2.073 abateri), 2021 (2.153 abateri), 2022 (1.981 abateri) și 2023 (1.255 abateri) și o scădere față de anii 2017 (3.157 abateri) și 2020 (2.445 abateri, din care o mare parte au fost constatate în cadrul misiunilor de audit desfășurate la cererea Parlamentului, privind utilizarea resurselor publice în perioada stării de urgență determinată de pandemie)", se mai precizează în comunicat.

Din analiza cauzelor și împrejurărilor care au condus la apariția și înregistrarea abaterilor de la legalitate constatate în urma misiunilor de audit efectuate în anul 2024, față de cele identificate de echipele de audit în perioada 2017 - 2023, rezultă faptul că acestea se mențin și constau, în principal, în legislația complexă și voluminoasă, în continuă modificare și completare de peste 8 ani; lipsa de îndrumare metodologică; deficitul de personal și gradul de calificare în domeniul achizițiilor publice existent la nivelul instituțiilor/autorităților publice, menționează institutia.

"Alte cauze rezidă în comunicarea defectuoasă între compartimentele interne implicate în procesul de achiziție publică, cât și între factorii decizionali și personalul de execuție; cunoașterea și aplicarea incorectă a legilor și a celorlalte reglementări aplicabile în domeniul achizițiilor publice; lipsa procedurilor interne referitoare la realizarea și monitorizarea achizițiilor derulate la nivelul instituției/autorității publice, precum și o monitorizare defectuoasă a derulării contractelor de achiziție publică.", se mai precizează în document.

Curtea de Conturi are rolul de a audita și evalua modul în care entitățile publice desfășoară procesele de achiziție, identificând riscurile asociate, neregulile și eventualele deficiențe din sistem, conform comunicatului.

"Prin rapoartele sale, Curtea oferă recomandări pentru îmbunătățirea procesului de achiziție publică, prevenirea fraudelor și reducerea vulnerabilităților administrative. În vederea îmbunătățirii funcționării sistemului de achiziții publice în scopul utilizării eficiente a fondurilor publice, Curtea de Conturi recomandă Comitetului interministerial pentru achiziții publice o analiză a cadrului legislativ, pentru identificarea și corectarea vulnerabilităților în modul de reglementare a procesului de achiziție publică.", susțin reprezentanții instituției.

De asemenea, Curtea recomanda eliminarea din legislatia nationala a prevederilor care nu sunt obligatorii potrivit directivelor europene, în vederea corectarii si prevenirii inconsecventelor legislative.

Printre alte recomandari ale Curtii se afla: asumarea de catre Secretariatul General al Guvernului a rolului de coordonator al domeniului achizitiilor publice, precum si realizarea si punerea în functiune a unui sistem informatic integrat prin extinderea interconectarilor Sistemului Electronic de Achizitii Publice (SEAP), care sa permita accesul usor la informatii si documente disponibile în bazele de date ale institutiilor cu care Autoritatea pentru Digitalizarea României a încheiat protocol, referitoare la operatorii economici/autoritatile contractante/entitatile contractante înregistrate în SEAP.

Pe lista de recomandari sunt trecute: accesul liber si transparent la bazele de date existente la nivelul Ministerului Finantelor, astfel încât persoanele interesate sa fie informate cu privire la preturile produselor/serviciilor/lucrarilor practicate de mediul de afaceri inclusiv în relatia cu sectorul public si reconfigurarea controlului ex-ante efectuat de Agentia Nationala pentru Achizitii Publice (ANAP) prin acordarea de suport autoritatilor/entitatilor contractante care nu dispun de personal specializat în domeniul achizitiilor publice si/sau au nevoie de sprijin pentru realizarea procesului de achizitie, precum si întarirea rolului Agentiei în domeniul îndrumarii metodologice.

Totodata, Curtea de Conturi recomanda întarirea controalelor/actiunilor de verificare efectuate de catre organe de control din cadrul ministerelor/unitatilor administrativ-teritoriale în domeniul achizitiilor publice si asigurarea accesului persoanelor interesate, cu respectarea regulilor GDPR, la toate datele referitoare la procesele de achizitie publica, prin intermediul unei platforme care sa permita vizualizarea si analiza întregului proces de achizitie publica.

Printre recomandari se afla cresterea rolului Oficiului National pentru Achizitii Centralizate în ceea ce priveste achizitiile de bunuri si servicii ce se achizitioneaza în sistem centralizat si înfiintarea de noi unitati de achizitii centralizate specializate pe domenii de activitate pentru realizarea achizitiilor publice la nivel local.

"Curtea de Conturi își propune sa contribuie la întarirea controlului ulterior (ex-post) în domeniul achizitiilor publice, la transparentizarea proceselor specifice acestui domeniu si sa dezvolte proceduri de verificare moderne, cu ajutorul unei aplicatii informatice bazata pe inteligenta artificiala. Curtea considera necesara atât o asanare a legislatiei în domeniul achizitiilor publice, dublata de intensificarea activitatii de îndrumare metodologica a ANAP, cât si de o asigurare a pregatirii continue a personalului de specialitate în acest domeniu si asigurarea transparente proceselor de achizitie publica", se mai precizeaza în comunicat.